

TORONTAL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égész évre	480 K
Félévre	240 K
Hegyedévre	120 K
Egy héra	40 K

Egyes szám ára 2 korona

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felolós szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Obilítveva (Zápolya) utca 1. Telefonszám: 2

MEGJELENIK MINDENNAP, HÉTFŐ ÉS
ÖRMEPEK UTÁNI NAPOK KIVÉTELEVEL

Veliki Beeskerek, 1921.

I. évfolyam, 44. szám.

Kedd, március 1.

A Pasity-kormány helyzete javult.

Beograd, febr. 27.

Politikai körökben úgy tartják, hogy a Pasity-kormány helyzete az utolsó napokban megjavult. Az alkotmány meghozatala tekintetében nagyon kedvezőek a kilátások, hogy az agrárpárt és a kormányba belépő mohamedán szervezet többséget biztosít a kormánynak.

Dr. Tomlinovityot nevezték ki horvát bánnak.

Beograd, febr. 27.

A tegnapi minisztertanácson folyóügyeket intéztek el. A mai filésen dr. Tomlinovity horvát bánná való kinevezése ügyében tárgyaltak.

Kara Mehmedovics a szerajevo-i tartományi főnök.

Beograd, febr. 27.

A szerajevo-i tartományi kormány elnökéül dr. Kara Mehmedovics képviselőt emlegetik.

Kitüntetés Sztojanovits pénzügyminiszternek.

Beograd, febr. 27.

Az olasz király gróf Sforza külügyminiszter útján az elhunyt Sztojanovits pénzügyminiszternek a Szent Lázár- és Móriondeket adományozta. A külügyminiszter levél kíséretében ma küldötte meg a kitüntéseket Sztojanovics miniszter özvegyének.

A bécsi helyőrség tisztelgett a szocialista kongresszus előtt.

A Torontal tudósítójának távirata

Bécs, febr. 27.

A helyőrség nagyszabású tüntetést rendezett a nemzetközi szocialista tagjai tiszteletére. Az egész bécsi helyőrség szolgálatonkívüli legénysége, — mintegy négyezer ember — tisztjei vezetésével vörös zászlóval a városbáza elé vonult és várták a kongresszus tagjait. A katonaság zeneszó mellett elvonult a külföldi szocialisták képviselői előtt.

A király üzen háborút és köt békét...

Az alkotmánybizottság ülése

A „Torontal” beogradi munkatársának telefonjelentése

Beograd, febr. 27.

Az alkotmánybizottság mai ülése a kormány tervezetének az államhatalomról szóló 3. és a király jogaira vonatkozó 4-ik részét vette megvitatás alá. Napirend előtt dr. Vosnyák azt indítványozza, hogy bővítsék ki a fejezet címét, minthogy a tervezet 3-ik része csak polgári jogokról szól, a polgári köteleességekről szóló címmel és fejezettel is. Divac (szoc.) is külön javaslattal áll elő ezt a kérdést illetően, úgy hogy Ninesity elnök egy külön kis bizottság feladatává teszi e fejezet címének megszövegezését. Ezek szerint a harmadik rész címe így hangzik végleges szövegezésben: „Elemi polgári jogok és köteleességek”. Ezután a 21. §-t tárgyalták és fogadták el. Szövege a következő:

Minden állampolgár köteles a törvénynek hódolni. Az államegység érdekében szolgálai, a hazát védeni és saját anyagi tehetségeihez képest a törvény rendelkezéseinek értelmében az állami terheket is viselni.

A 22. §. szövege szerint: A törvényhozási határozatokat a király és a parlament együttesen végzik.

A 23. §. arról intézkedik, hogy a vezető hatalmat a felelős miniszterek útján a király gyakorolja.

A 24. §. A bíróságok ügyköréről szól.

A 25. §-ban elfogadták a következő végleges szövegezését:

A király jóváhagyja és kihirdeti a törvényeket, kinevezi az állami tisztviselőket és a törvényes rendelkezések alapján adja a katonai rangokat. A király az összes haderő főparancsnoka. Ő adja az érdemrendeket és a kitüntéseket.

A 27. §-nak ez a végleges szövege:

A király képviseli az államot az összes idegen államokkal szembeni ügyekben. Ő üzeni meg a háborút és ő köti meg a békét. Ha az országot nem támadták meg vagy ha más állam neki hadat nem üzent, úgy a hadüzenetnek a nemzetgyűlés beleegyezése szükséges.

Dr. Markovics (kom.) és Divac (szoc.) ellene vannak annak, hogy a háború megüzenésének és a béke megkötésének joga a királyt illesse meg. A többség azonban változatlanul megszavazta a kormány tervezetének ezt a szakaszát. A 28. §., mely a parlamentnek a király részéről összehívásáról szól és a 29. §., a mely arról rendelkezik, hogy a király a nemzet beleegyezése nélkül más állam uralkodója nem lehet — elfogadása után az ülést bezárták.

Amerika békeállapotban van Németországgal.

Washington, febr. 27.

Knoksz szenátor javaslatát, hogy az Egyesült-Államok és Németország között békeállapot van, a szenátus elfogadta.

Páris, febr. 27.

A lapok híradata szerint Amerika visszavonta azt az ötszáz főnyi utolsó amerikai csapatot is, mely még a Rajnavidéken állott.

Nem akarnak harcolni a román katonák.

Temesvár, febr. 27.

A legközelebb várható orosz bolsevik offenzívára való tekintettel a román kormány a hadsereg általános mozgósítását tervezi. A hadsereg azonban látható kedvetlenséget mutat a bolsevisták elleni harca.

A magyar politika hírel.

A „Torontal” tudósítójának távirata

Budapest, febr. 27.

A kisgazda-párt értekezletén a párt vezére Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter érdekes kijelentéseket tett a legutóbbi politikai mozgalmakról. Közölte, hogy a most alakuló liberális-blok érintkezést keresett vele és felszólították, hogy pártjával együtt csatlakozzék a blokhöz. Legujabban pedig a keresztény szocialisták is felszólították a kisgazda-pártot a velük való együttműködésre, de ő kijelentette, hogy nem hajlandó bizalmas tárgyalásokra. Nem zárkózik el a tárgyalások előtt, de csak teljes nyilvánosság előtt.

Tomcsányi igazságügyminiszter is felszólalt az értekezleten és bejelentette a sajtócenzura újabb szabályozását. A sajtóellenőrzés a jövőben csak egyes esetekre fog kiterjedni, ezt részint a sajtótörvény, részint újabb törvények szabályozzák majd. Mielőtt a sajtótörvény reformja elkészül, azonnal megszüntetik az előzetes sajtóellenőrzést.

A pártszövetség ülésén a sajtócenzurával kapcsolatban Teleki miniszterelnök kijelentette, hogy a reformokat sürgősen életbelépteti. Cenzura ezután csak a külügyi és a hadügyi kérdésekben lesz.

Prohászka Ottokár püspök, a nemzeti keresztény-párt elnöke egyelőre visszavonul a politikától, mert az a felfogása, hogy magas egyházi méltósága nem engedi meg a hétköznapi politikában való állandó szereplését.

A lengyelek közös határt akarnak Magyarországgal.

Bécs, febr. 26.

Sapicha herceg lengyel külügyminiszternek Benes cseh külügyminiszterrel folytatott megbeszélései a lengyel sajtóban élénk kommentár tárgyát képezik. A lengyelek követelik a Ruténföldnek Magyarországhoz való csatlakozását, mert közvetlen szomszédságban akarnak lenni Magyarországgal.

A csehek eltörölték a vármegyéket.

Prága, febr. 27.

A cseh kormány a Felvidéken megszüntette a megyei rendszert.

A magyar nemzetgyűlésből.

A Torontól tudósítójának távirata.

Budapest, febr. 27.

A nemzetgyűlés pénteki ülésén, melyen Rakovszky István elnökölt, Drozdy Győző mentelmi jogának megsértését jelentette be. Elmondja, hogy az igazságügyi hatóságok jogtalanul üldözik. Mentelmi jogának megsértését látja abban is, hogy az amnesztia rendelet következtében kegyelemre terjesztették fel, valamint abban is, hogy ügyét két év óta nem fejezték be. Drozdy ellen ugyanis még a kommün idejében tanúsított magatartása miatt eljárás van folyamatban.

Gömbös Gyula személyes kérdésben szólal fel és Pallavicini György örgróffal polemizál. A kormányprogram vitájában Letenyei Pál a szabadforgalom sürgős megnyitását követeli. Attól vár minden jótékony változást.

Balla Aladár szerint a kormányprogram feletti vita azért huzódik, mert a kormánypárt tagjai fegyelmetlenek. A kormány nem tudja megakadályozni, hogy a szónokok fel ne szólaljanak. A cenzura eltörlését követeli. Bizalmatlan a kormány iránt.

Több apró felszólalás után az elnök megállapította a következő ülés napirendjét, melyre kitűzteni kérte a Ház a számvevőszék elnöki állásának betöltésére vonatkozó hármast jelölést is.

Hencz Károly nem tartja törvényesnek, hogy a számvevőszék elnöki állására a Ház megejtse a hármast jelölést, mert erre a Háznak nincsen joga. Teleki miniszterelnök hozzájárult Hencz álláspontjához, a Ház ilyen értelemben határozott. A tervbe vett jelölést ezért aztán a legközelebbi ülés napirendjéről törölték.

Az erdélyi románok váltója...

A Torontól tudósítójának távirata.

Temesvár, febr. 27.

Baltescu János dr. volt lugosi polgármester, később alprefektus, akit nemrég prefektusnak neveztek ki Szatmárra, most foglalta el új hivatalát. A minap felkereste Baltescu prefektust egy ügyvédküldöttség és több sérelemre orvoslást kért. Baltescu prefektus igen liberális nyilatkozatot tett a küldöttség előtt. Az ügyvédeknek, akik panaszt tettek, hogy a bíróság csak olyan beadványokat fogad el, melyek mellett ott van a román fordítás is, kijelentette, hogy ezt a rendelkezést a maga részéről szintén sérelmesnek találja és intézkedni fog, hogy a rendelet hatályon kívül helyeztessék. Végül pedig a nemzetiségek ügyéről ezt a nyilatkozatot tette:

— Mi gyulafehérvári határozattal egy váltót intézvényeztünk a nemzetiségekre. Ha most nekünk ezt a váltót prezentálják, akkor azt okvetlenül honorálnunk kell.

Egészen bizonyos, hogy azt a gyulafehérvári váltót a legközelebbi időn belül bemutatják majd az erdélyi magyarok.

Márciusban összehívják a parlamentet.

Beograd, febr. 27.

Dr. Ribár parlamenti alelnök a tegnapi nap folyamán hosszabb tárgyalást a parlament munkájáról Pasity miniszterelnökkel. A tanácskozás eredménye az a rendelkezés, hogy az

alkotmányozó nemzetgyűlést valószínűleg március 14-ikére összehívják. Miután az alkotmányozó-bizottság nem lesz képes feladatát a kitűzött idő alatt befejezni, két héttel megfognak hosszabbítani mandátumát.

Radics új követelése.

Beograd, febr. 27.

A beogradi „Balkan“ című lap mai száma közli a következő hírt: Miután Radicsnak nem sikerült a régebbi elvezetett deputációját, Pasity miniszterelnökhez levelet írt, melyben kijelenti, hogy a szerb és horvát nem egy nép és hogy a horvátok nem tekintik magukat felszabadítottaknak, hanem inkább fogságra jutottaknak. Radics követeli, hogy

a szerb hadsereg azonnal vonuljon vissza Zimonyig a horvát parasztköztestársaság egész területéről.

Radicsnak ezt a követelését Pasity közölte egy demokratamint a radikális-kiubbal és kijelentette, hogy a kormány gondoskodni fog róla, hogy a szerb fegyverek a nemzetközi itélettel is elismert vereztek szerzeménye respektálva is legyen.

Nagy tűz Beeskereken.

Leégett a Bence-féle butorgyár egy része.

— Saját tudósítónktól. —

Tegnap éjjel 12 órakor tüzet jelzett a toronyőr. A Bence-féle butorgyár műhelyében ismeretlen okból tűz támadt, úgy hogy rövid idő leforgása alatt az épület lángokban állott. A tűzoltóság rögtön kivonult a színhelyre, azonban munkája csak arra szorítkozott, hogy az égő épületek körüli épületrészeket védje a tűz továbbterjedésétől. A tüzet csak nagy fáradsággal és emberföltött munkával sikerült reggel 5 órakor eloltani, de az üszkök még most a reggeli órákban is füstölnek a rejtett parázstól.

A tűz okát eddig nem sikerült megállapítani. A gyár udvari részén van a gyár gépterme, amely három helyiségből áll. Az első helyiség üzemén kívül van hosszabb idő óta. A másodikban huszonnégy órával ezelőtt, szombat délután 5 órakor oltották el a tüzet. Az egyik gépházban tegnap délelőtt 11 órakor kazántisztítás volt ugyan, de ehhez nem szoktak tüzet gyújtani, úgy hogy teljesen rejtélyes, hogyan törhetett ki a tűz. A gépházban ez a három helyisége, amely telve van a legfinomabb és legkomplicáltabb famegmunkáló gépekkel, amelyek a mai időkben jóformán pótolhatatlanok, teljesen leégett. A gépház mellett van egy nagy asztalosműhely, amelyre szintén áterjedt a tűz, de idejében sikerült egyes kisebb károktól eltekintve megmenteni.

A Bence-cég kára a mai értékjelzésben több millióra rug. Mert nemcsak a tűz folytán van a cégnek óriási kára, hanem betörés folytán majdnem az összes finomabb asztaloszerszámokat ismeretlen tettesek ellopták. Míg ugyanis a gyár udvar felőli részén az épületek megmentésével volt mindenki elfoglalva, addig ismeretlen betörők a butorgyár Bégafelöli részén betörték és a műhelyekben lévő összes asztaloszerszámokat, műszereket ellopták. A tüzet sikerült végre reggel 5 órakor eloltani. A gyár biztosítva volt és így a kár biztosítás útján megtérül.

HIREK

Te drága dáma,

Kit mindennap dobogó szívvel nézlek, amikor végig lejtés drágabbnál drágább kosztümben a Főútcán. Kit csodálkozva szemlélek, amikor formás francia cipőcskékben végigtipegysz előttem a sima aszfalton, amikor vagyont érő prémgallérodon csintalanul játszik a téli szél. Amikor meglibbenti a szellő megfizethetetlennek látszó szoknyácskádat, amikor látni engedni selyemharisnyákba bujtatott sóvárgó szemektől követett lábadat. Menyire bámullak. A néma csodálat száll feléd te élő-vagyoni, amikor a belőled áradó nehéz finom francia parfüm isteni illatát belém szívom. Férjedet született grófnak, ezerholdas nagyurnak vagy konjunkturára lovagnak hittem, téged pedig a világ legboldogabb teremtésének véltem. Ma beláttam, mily rosszul következtettem. Rájöttem! Lelepleztem őt, a csodás ruháju tündért. Férjed éppugy ott görnyed egész nap íróasztala mellett, mint oly sok ezer, ő is korán reggeltől a késő esti órákig robotol, küzköd, fárad s a terhes napimunka után, mellékfoglalkozások után lohol, hogy felesége nagyságának legyen divatos kalapja, remek ruhagyűjteménye. Tudom, hogy férjed keresménye jóformán csak a ruhaszámlák kiegyenlítésére elég. Tudom, hogy drága ruháid csak átlátszatlan leplek, melyek a nyomoruságot rejtik, sötét függönye a ma cifra nincsetlenségének a drága ruhákba bujtatott dáma legfőbbje.

Vajjon a korzó szépei közül hány nőcske sétál félig-meddig éhgyomorral?

Dr. Pollák Győző emlékezete. A Wienben február 15-ikén elhunyt dr. Pollák Győző emlékeztére tegnap délelőtt 10 órakor volt a helybeli izr. templomban a gyászistentisztelet, amelyen a gyászoló család tagjai és a hitközség előljáróságán kívül nagyszámban jelentek meg az elhunyt jóbarátai, tisztelői, ismerősei. A gyászszertartás során dr. Nieder-

mann Mór főszóbeszédet mondott és meleg szavakban búcsuzott dr. Polláktól, a helybeli zsidóhitközségnek elnökétől. Az istentisztelet befejezése után a közönség a zsidóhitközség szomszédos épületébe vonult, ahol az elhunyt emlékére gyászgyűlést tartottak. A közgyűlést dr. Stern Lázár, a hitközség alelnöke nyitotta meg s megnyitó szavai után tartalmasság, gondolatokban gazdag beszédet adózott dr. Pollák emlékének, aki szép családi életével, a közigyűgyek iránti páratlan érdeklődésével, lankadatlan energiájával igaz mintaképe lehet a hitközség minden egyes tagjának. Utána Büchler Hugó titkár méltatta az elhunyt elnöknek a hitközség érdekében 25 éven át kifejtett működését, majd dr. Hubert Zsigmond ügyvéd búcsuzott az elhunytól a becskereki ügyvédi kar nevében. Végezetül Löfler János volt hitközségi titkár emlékezett meg német nyelven az elhunytól, amire a gyászgyűlés véget ért.

Halálozás. Dr. Fialowszky Béla orvos, a becskereki orvostársadalom egyik legrégebbi tagja múlt hét szombatján este rövid pár napi betegeskedés után váratlanul meghalt. Az elhunytban egy régi tipikus alakja száll sirba városunknak, akit családján kívül őszintén gyászol sok barátja és ismerőse. Temetése hétfőn délután lesz a Car Dusanova (Vár-aljai) utcai gyászházból.

Helyreigazítás. A „Torontál“ múlt pénteki számában egy színes írás jelent meg a vásárhelyiek beogradi deputációjáról. Hajnal István Torontálvásárhely érdemes bírása megjelent szerkesztőségünkben és kijelentette, hogy a tréfás esetnek sem ő, sem a vásárhelyiek szereplői nem voltak. Ő már régebbi idő óta nem járt hivatalos ügyben Beogradban s a belügyminiszteriumot egyáltalában nem kereste fel vásárhelyi küldöttség. A cikknek idevonatkozó tréfás részletei tehát nem felelnek meg a valóságnak. Hajnal István kívánságára tehát a „Torontál“ is készségesen megállapítja, hogy az eset nem a torontálvásárhelyi bíróval történt meg.

Öngyilkos vállalkozó. Törökbecséről jelenti tudósítónk, hogy Takács Mihály törökbecsei vállalkozó tegnap reggel felakasztotta magát és mire tettét észrevették, már meg is halt. Az öngyilkosság oka állítólagos anyagi zavarokra vezethető vissza.

A levente-pör a legfelsőbb bíróság előtt. Temesvárról jelentik, hogy a bucaresti legfelsőbb bíróság március 3-án tárgyalta a Levente-pört. A védők Rosetti, Lupu és Horniceanu ezredes. A védők felfogása az, hogy a legfelsőbb bíróság most is alkalmazni fogja a nagyváradi pörben érvényesült amaz elvét, hogy összeesküvésnek csak azt fogadja el, amire névze tárgyi bizonyítékok vannak és pusztán megbeszélések miatt nem ítél el senkit. Remény van rá, hogy a vádlottakat mind felmentik.

Anglia britán...
szóvetés...
neinek...
ban su...
jugoszl...
szer fo...
gépek...
ból áll...
elkélde...
hogy e...
Jugoszl...
vaszi m...
már fö...
A bu...
dotránv...
és sikk...
tek a r...
feljelen...
igazgat...
ahol k...
A káros...
koroná...
bécsi f...
nem tu...
szerint...
nincs je...
azonban...
előbbi...
12 milli...
tett 15...
levőség...
niszter...
lalt pé...
kifizet...
tak és...
egyez...
eddig...
könyve...
folyana...
abban...
ha a f...
sikkaz...
Uj...
Párisi...
tanár...
miában...
egy Sp...
bakteri...
kulózi...
kieérel...
Rendez...
1. anti...
bolja...
mérgek...
2. krón...
Spahin...
től, me...
jakk be...
böző...
jait...
a tud...
amely...
medon...
a szer...
munis...
adói...
mond...
a tud...
lásán...
szerve...
dés...
a bete...
sorvad...
az old...
igyeke...
böző...
láz, é...
mulna...
muniz...
Franci...
eszten...
erősít...
A pári...
felgyóg...
nyomu...
Lesz...
fokoz...
ber h...
és jo...
miált...
komp...
haland...
jelen...
Ezen...
zések...
Mian...
tősebo

Anglia ajándéka Szerbiának. Nagy-britanniában bizottság működik a szövetséges államok azon földművelésének felfejlesztésére, akik a háborúban súlyos károkat szenvedtek. A jugoszláviai földművelők részére 15 ezer font értékű mezőgazdasági gépek, szerszámok és vetőmagvakból álló szállítvány áll készen az elküldésre és gondoskodnak arról, hogy ez a küldemény márciusban Jugoszláviába érkezzen, hogy a tavaszi mezőgazdasági munkálatoknál már felhasználhassák.

A budapesti Mercur-bank r. t. botránya. A bank üzletfelei csalás és sikkasztás miatt följelentést tettek a rendőrségen a bank ellen. A feljelentés alapján Pick Marcell igazgatót bevették a rendőrségre, ahol kihallgatása után letartóztatták. A károsultak mintegy 40-50 millió koronát követelnek, amelyet a bank bécsi fiókja mint átutalt összeget nem tudott kifizetni. Pick vallomása szerint mintegy 30 millió koronára nincs jelenleg a banknak fedezete, azonban ez a rendőrségnél egy előbbi eljárás alkalmával lefoglalt 12 millió és a vezetés üzemeltetésére 15 millió és a 8-10 millió külföldi költéséből megtérül. A pénzügyminiszter megengedte, hogy a lefoglalt pénzből 8 milliót a károsultak kifizetésére fordítsanak. A károsultak és a bank képviselőinek a kiengedéssel vonatkozó tárgyalásai eddig eredménytelenek. A bank könyveinek hivatalos átvizsgálása folyamatban. Büntügyi zárlatot csak abban az esetben foganatosítanak, ha a fizetési képtelenség kivül a sikkasztás vádjai is beigazolódnak.

Uj módszer a tüdővész ellen. Párisi lapok írják: D'Arsonval orvos-tanár a francia tudományos akadémiában szenzációs előadást tartott egy Spahlinger nevű fiatal francia bakteriológus kísérleteiről a tuberkulózis terén. Spahlinger hét év óta kísérletezik meglopó eredménnyel. Rendszeres a következőkön alapszik: 1. antiloxius kezeléssel szétrombolja a különböző tuberkulózisos mérgeket súlyos sorvadás esetén; 2. krónikus tüdővészeseket beoltása. Spahlinger eltérőleg a régi rendszertől, melynél a beteg egyet-egy oltást kap, különböző időkben, különböző mérgek egyre erősbödő adagjait oltja a betegbe. Ezek a mérgek a tüdővész bacillusának alkotórészei, amelyek hatóerejét csökkentik. Ily módon fokozatosan hozzácsoktatja a szervezetet a mérgekhez és immunissá teszi azt. D'Arsonval előadói jelentése a következőket mondja: Spahlinger rendszere, amely a tüdővész bacillusának szétrombolásán alapszik, megkönnyíti a beteg szervezetben egy ellenmérgek képződését és bizonyos időn át megvédi a beteg újabb fertőzéstől. Heveny sorvadás kezelésének első szakában az oltás fokozatosan közömbösíteni igyekszik a Koch-féle mérgek különböző mikrobaikat. Mibely a tünetek (láz, éjjeli izzadás, szivtünetek) elmúlnak, ellenmérgek beoltásával immunizálják a beteg. Angliában, Franciaországban és Svájcban több esztendő tudományos kísérletek erősítették meg a rendszer előnyeit. A párisi kórházakban súlyos betegek felgyógyultak már 1914-ben és azóta nyoma sincs náluk a kórnak.

Leszállították a szeszélyes és fokozatos illetékeket múlt év december hó 1-ével, az állandó bélyeg- és jogilletékeket pedig felelőkémiálattal a bélyeg-törvény annyira komplikáltá vált, hogy alig van halandó, aki ezen labirintusban jelenleg eligazodni képes volna. Ezen legújabb törvényes rendelkezések alapján dr. Vlazkovity Milan pénzügyi főtanácsos szerkesztésében most hagyta el a sajtót a

bélyeg- és jogilletékek fali nagy lexikona, mely elsőrangú papiroson, igen szép kiállításban jelent meg, felbivjuk a jogkereső közönség, de különösen az ügyvédek, bírák, kir. közjegyzők, pénzügyintézetek és vállalatok, valamint a kereskedők és iparosok figyelmét ezen műre, mely magában foglalja egy a peres, mint a perenkívüli, valamint a közigazgatási eljárásban felmerülő összes bélyeg- és jogilletékeket, tehát úgy az állandó, mint a fokozatos, valamint a szárazsalékos illetékeket is. Kapható szerb, avagy magyar nyelven. Egyes szám ára 20 dinár. Megrendelhető a szerzőnél: Dr. Vlazkovity Milan pénzügyi főtanácsosnál Vrsac és Pleitz Fer. Pálkiadónál Val. Bacskerék Háromszázezer irka. Mint osijek-i tudósítónk közli, a beogradi Dimitrievics-cég csekély 300.000 darab különféle iskola-irka és füzet szállítására adott megbízást az osijek-i Lustig-féle vállalatnak, mely rendelés folyó évi június hó végéig leszálítandó. E hatalmas irkátétel vételének oka, nyilván a behozatali vámok küszöbön álló nagymérvű emelésében keresendő, melynek következménye az áru értékének ugyancsak nagymérvű megdrágulásában fog — sajnos — megnyilvánulni.

30 millárd a francia deficit

Most terjesztette elő jelentését a francia kamarában Charles Dumont képviselő, a költségvetés-bizottság előadója. A jelentés szerint közel négyszeresükre emelkedtek a francia államháztartás bevételei, mert a háború előtt alig haladták meg az öt milliárdot, most pedig 19.059 millióra emelkedtek. A legnagyobb tétel a bevételek között a fogyasztási adók összege, amely 12.059 millió frankot tesz ki, tehát az összes bevételeknek több mint ötven százalékát. A 12.059 millió fogyasztási adókkal szemben a jövedelmi adók mindössze 1.100 millió hozadékot mutatnak.

A rendes kiadások 23.081 milliót, a rendkívüli kiadások 3.926 milliót érnek el és a költségvetési pótlék 13.494 milliót mutat ki kiadás gyanánt, ez összevéve 40.502 millió. A költségvetési pótlékban szerepel közel tízmilliárdos összeggel az elpusztított területek helyreállításának idej költsége. Nem szerepelnek még a költségvetésben a külföldi kölcsönök közel négy milliárdos kamatterhe és az importált gabonával kapcsolatosan keletkezett deficit egy része, úgy, hogy mindent összevéve ötvenmilliárd kiadás áll szemben huszmilliárd bevétellel. Államkölcsönök útján azonban 23 millió híján 36 milliárdot sikerült előteremteni a kormánynak és ebből 16.800 milliót öt- és hatszázalékos járadékkölcsön útján.

A francia államadósságok összege 219 milliárd. Ebből 5773 frank esik Franciaország minden lakosára, míg a háború előtt 849 frank esett. Az emelkedés 552 százalék és ez nagyon kevésnek látszik, hiszen Németországban 3702, az Egyesült-Államokban 2257 és Angliában 1016 százalékkal emelkedett az államadósságok összege a háború óta. De nem szabad elfelejteni azt, hogy a háború előestéjén Franciaország volt ugyan Európa bankárja de ugyanakkor Európa legeladósodottabb országa is.

Franciaország ismét haborúval fenyeget.

Páris, febr. 27.

Barthou hadügyminiszter a parlamentben bejelentette, hogy azok a katonai korosztályok, amelyek hivatva vannak Franciaország biztonsága fölött őrködni, már mozgósítva vannak. Kijelentette még, hogyha Németország nem teljesítené kötelezettségeit, úgy azonnal megindítja ellene az offenzívát.

Közgazdaság

A Heller-műmalom r. t. közgyűlése.

A Heller Műmalom Részvénytársaság vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta meg az évi rendes közgyűlést a részvénytársaság vásártéri irodahelyiségében. A közgyűlést, amelyen a kormányt Radojsevics Dusan képviselte, Heller Dávid vezérigazgató nyitotta meg. Vázolta tartalmas beszédében a malom múlt évi működését, amely a nagyon ingadozó üzleti konjunkturák dacára fényesen beváltotta a hozzáfűzött reményeket. Majd áttér az üzem múlt évi mérlegének ismertetésére, amely 305962.78 korona tiszta nyereséget mutat föl. A nyereség felosztására vonatkozóan az igazgatóság nevében azt indítványozza, hogy a tartalék-alapok megfelelő dotálása után részvényenként 80 korona osztalékot fizessenek ki. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette és hozzájárult az üzleti nyereségnek a javasolt módon való felosztásához. Ezután a felügyelőbizottság tagjainak a megválasztása következett. A közgyűlés a felügyelőbizottság tagjaiul megválasztotta Holländer Ede, Benó Mihály, Tolveth Oszkár és dr. Löffler Armin részvényeseket. Ezután Csath Nándor indítványozza meglevő szavak kíséretében, hogy Heller Dávid vezérigazgatónak, aki most tizedik éve áll az üzem élén és aki jóformán egyedül az érdem, hogy a Heller-malmot szerény kereteiből a mai virágzó közgazdasági intézménnyé kiépítette, az igazgatóság fejéze ki legteljesebb és legigazabb elismerését. Az igazgatóság lelkesen magáévá tette az indítványt és melegen ünnepelte Heller vezérigazgatót. Az elnök zárószavaival ezután véget ért a közgyűlés.

Harding

világszövetségének alapelvei.

Harding, az Egyesült-Államok megválasztott új elnöke nemrégiben Manba tanácskozássra hívta össze az Unió nevesebb államférfiit, velük megtárgyalta az általa tervezett világszövetség alapelveit. A versaillesi békeszerződésben megalkotott népszövetség ugyanis Harding szerint a hatalmon nyugszik, ezzel szemben az új elnök világszövetsége a jog valóságára támaszkodik. Az új elnök világszövetségét a következő szempontok szerint tervezi:

1. A közélet vezéreinek jóváhagyása nélkül semmiféle világszövetség sem számíthat sikere.
2. A közélet vezetőivel folytatott tárgyalásoknak a részletek mellőzéseivel az általános elvek megvitatását kell szolgálni.

3. A nemzetközi érintkezés elmeleteit a tanácskozások folyamán nem szabad érintetlen szent-ségnek tekinteni.

4. A világszövetségben minden nemzetnek szabad elhatározási jogot kell biztosítani.

5. A nemzetközi érintkezést az igazságügyi kérdések eldöntésére megszervezett világbíróság eszméjére kell felépíteni. Ez azonban nem zárhatja ki az általános érdekű ügyek megvitatásának a lehetőségét.

6. A világszövetség eszméjének először az Egyesült-Államokat, Nagy-Britanniát, Franciaországot, Japánt és Olaszországot, mint a világ erkölcsi értelmében vett vezérnemzeteit kell megünnelni.

7. Ha ezek a nemzetek összeállanak, a többi ország csatlakozása biztosra vehető.

8. A világszövetség megalakítása körül a támadó vagy védelmi katonai szövetségnek nemcsak a lehetőségét, hanem még a létszámát is kerülni kell.

47/1921. ügyszám

Árverési hirdetés.

A Torontali Agrárbank R. T. veliki becskeréki cég eladó kérelme folytán a Prva Radnička Konsumna Produktivna Zadruga „Napred“ zagrebi (Pejacic-ter) késeedelmes vevő veszélyére és kárára a Keresk. Törv. 352. §-a alapján 1921. március 10. napján ó 3 órakor Veliki Becskerekben irodában (Gimnázium-utca 8. sz.) nyilvános árverésre bocsátok:

1. 150 q 0-ás lisztet ab vasut Zichyfalva á 14 K 70 f.
2. 150 q 5-ös lisztet (Vollmehl) ab vasut Csene á 13 K 25 f.
3. 100 q kenyérlisztet ab vasut Szároca á 12 K 80 f.
4. 200 q kenyérlisztet ab vasut Mokria á 12 K 80 f kikiáltási árban a következő feltételek mellett:

- a) A liszt tételként a kikiáltási áron alul is a legtöbbet ígérőknek fog eladni.
- b) A liszt a vevő z-akjaiban és a vagonkiállításához képest azonnal kerül leszállításra, az eladó azonban saját számláit is hajlandó rendelkezésre bocsátani és pedig jutazsákokat 40 K, textilszákat 85 K és papirszákat 24 K drbonkénti árban.

- c) Az árverési szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 20% át bánatpénzt letenni és vétel esetén a bánatpénzt a vételár erejéig a Torontali Agrárbank R. T. megbízottja kezébe nyomban kiengedíteni. Az a vevő, aki ezen kötelezettségének nem tesz eleget, bánatpénzt az eladó javára elveszti és az esetben az árverés ezen vevő bizárással nyomban folytatódik.

- d) A vevő a megvett liszt elszállítása iránt azonnal rendelkezni és az eladótól igénybe vett szákok árát azonnal kifizetni tartozik.

- e) Az árverésen a Torontali Agrárbank R. T. bánatpénz letétele nélkül vehet részt.

- f) A vételi illeték a vevőt terheli. Keit Veliki Becskerekben, 1921 február hó 26. napján.

Dr. Susich István
kir. közjegyző.

Azonnal szállit ab raklar
Veliki Becskerek 401
kékkő
A garantált 93%
kg-ként K 27.—
fordóvételre 100 kg-on felül K 25.—
a Torontali Agrárbank R. T.
Veliki Becskerek. Telefon 2-42.

Jóforgalmu
üzemben levő mosó-, vasaló-,
ruhafestő- és vegytiszító-intézet
teljes berendezéssel elkötözés
miatt azonnal eladó. 421
Nagy István Óbecse,
Vison u. 48.

la válogatott, szép
narancs 2 K
minden mennyiségben,
kocka- és kristálycukor
naplárón minden mennyiségben.
Fűszer- és gyarmataru
legolcsóbb naplárón, azonnal szállít a
Torontáli Agrárbank Rt.
VELIKI BECSKEREK TELEFON 2-42

Egy jóforgalmu fűszer- és
vegyeskereskedés, amely
helyben és vidéken ugy nagyban,
mint kicsinyben jól be van vezetve,
eladó
más vállalkozás miatt. Kivánatra
csakis a berendezés helyiséggel.
Bővebbet a kiadóban. 870

A Közvágóhíddal szemben levő
ház
a benne levő fűszerüzlettel együtt
eladó.
352

Gyárak részére
la barnaszén,
tégla- és kőbányák kitűnő
gries-szén,
pécs-szabolcsi 2-szer mosott
kovacs-szén, tűzifa
azonnal jutányosan kapható.
Gergurov Daniei és Fia Sombor
Telefon 93. 184. Telefon 93.

Eladó
gyógyszertár
Bácskában, 357
jó forgalmu, modern berendezésű,
8000 lakosu községben. Fővonal mel-
lett. Ára 60.000 dinár. Eladó a vételár
25%-ig esetleg kölcsönt is szerezhet
a vevőnek. - Cim a kiadóhivatalban

ELADÓ BIRTOK!
250 kat, hold síkterületű. jó minő-
ségű szántó föld 105 hold
őszi vetéssel, 12 hold lucernás-
sal, megfelelő új cserepes gazda-
sági épületekkel, közvetlen vasut-
állomás mellett, jutányos áron
azonnal eladó. Értekezni lehet
és megtekinthető: **Ronkovich**
Andrasnal Bóka, Torontálmegye.
(Vasut helyben.) 411

Eladó
65 hold prima föld
az ürményházi határban,
gazdasági épületekkel.
Érdeklődni lehet 406
Damjan György
tanitónál, Kistórnok.

Eladó:
30 kötet „Biblioteka Vitae”, 5 kötet
„Föld és népe”, 6 kötet „Tolnai Lexi-
kon”, 5 kötet „Tolnai Világtörtén Jem”,
11 kötet „Műveltség Könyvtára”, 14
kötet „Dárday Közigazgatási Törvény-
tár”, 5 kötet „A monarchia irásiban
és képben” és számos egyéb tudó-
mányos és társadalmi mű — Bár-
mikor megtekinthető a délutáni órák-
ban 2-3 között Mária Terézia-utca
8. szám alatt. 413

Kétszer mosott
kovacs-szén,
elsőrendű 276
tűzifa

nagyban és kicsinyben és
bognárok részére válogatott
kőrisfa
kapható

Steinitzer Géza
cégnél VELIKI BECSKEREK.

Mélyen leszállított
árakon adok el
szállítás közben csekély hibá-
val megrongálódott
porcellánárut.

Porcellán tányérok és tálak.
Tányérok 10 koronától fölfelé.
Táblalveg és gitt eladása
kertészeti célokra is.

Ivanitza Ferdinánd Károly
(ezelőtt Baaden J. L.) üveg- és porcellán-
kereskedése Vel. Becskerek, nagyhid mellett

Weber Sebestyenne
mechanikai köteszete
(házi ipar)

Vállal:

kötött női- és férfikabátok,
női-, férfi- és gyermek-
harisnyák, sálak, sapka
és szövetter kötecsét

Jó és szép munka!

Veliki Becskerek, Car Dusanova
(Váraljai) u. 34. 6709 418

Jelentékeny
árleszállítás!

Mivel nagymennyiségű saját gyárt-
mányu s kitűnő minőségű haló-
, ebédő- és férfinőbárával, azon-
kívül prima minőségű marhabőr-
ből készült klubgarnitúrákkal ren-
delkeztünk, rövid ideig mélyen
leszállított árakon bocsájjuk ezt a
vásárló közönség rendelkezésére.
Ugyisint tekintetbe vesszük
ezen árleszállítást a már kiadott
költségvetéséknél is. 407

Sencze Antal és Fia
Veliki Becskerek.

Ne mulassza el tehát senki sem ezt
arövidideig tartó kedvező alkalmat.

Német végsor 8/9. sz. alatti

ház eladó
Kb. 900 -ól, nagy kert,
istálló, kocsiszin, kotárka.
Ug: anott egy 750
kg mázsa eladó
392

Porcellán

12 mély,
12 lapos,
12 kis tányér és 12 db pohár
Ára **K 1000**

Szállítja bárhová az összeg előlege-
beküldése ellenében a 400
TORONTÁLI AGRÁRBANK R-T
VELIKI BECSKEREK. TELEFON 2-42.

Nagyszámu vevőkörünknek, kereskedőknek, iparvállalatoknak, szövetkezeteknek,
gazdasági és kereskedelmi egyesületeknek akarunk szolgálatára lenni azért, hogy
Novisadon (Ujvidéken), Dunavska-ulica 8. szám alatt
állandó bizományi raktárt létesítettünk

és raktáron tartunk kizárólag és csakis legelső kézből TENERENTULI IMPORTBÓL
SZARMAZÓ mindennemű vegyszeti cikket és nyersanyagot, mint: RÉZGÁLIC garan-
tált 99%-os angol-olasz MARENGO-ÁRU, AETZNATRON valódi amerikai 128-130%-os,
RAFFIA — KÉNPOR 99% os szicíliai — OJTÓGUMMI — BORAX — GYANTA világos
amerikai és francia — ECETSAV — SÓDABIKARBONA — TIMSÓ — CHROMTIMSÓ
— KRISTÁLYSZÓDA — NIGROSIN legelsőrangú német áru — BÖRZSIR — PARAF-
FIN — KÁTRÁNYOS TETŐLEMEZ — MONTANVIASZ — GYERTYA — SZAPPAN —
HORRÓSZUROK (BRAUERPECH) SCHMIRGELPAPIR és VÁSZON — TOVOTTEZSIR
és KOCSIKENŐCS hoch I-a — „FÜRTEBACH“ áru háboru előtti minőségben
1-2-5-10-25 kg faládákban és 50-100-250 kg hordókban. 372

VASÁRU OSZTÁLYUNK

mindennemű mezőgazdasági és ipari vasárut és gépet tart raktáron, mint: EKE —
BORONA — SZECSKAVÁGÓ — RÉPAVÁGÓ — MARHALÁNC — KASZA — KAPA —
VELLA — FÜRÉSZEK — ÖNTÖZŐKANNÁK — CSAKÁNY — DRÓTSZEG — TRAGYA-
LEPUMPAK — DARÁLÓMALKOK — MOSÓGÉPEK — MÉRLEGEK és MÉRLEGSULYOK

Sürgőnyeim mindenütt:
„ORINDUST“
Telefon Novisadon: 177.
Sürgőnyeim: „Orindust“
Novisad.

Ne vásároljon sehoh semmit, melőlti bizományi raktárunk ajánlatát be nem szerezte.

Az „ORIENT“ Vegyszeti, Ipar és Kereskedelmi R-T. Wien-Trieste-Budapest